

Отже, визначення, оцінка та відображення необоротних активів у бухгалтерському та податковому обліку вимагає відповідності ряду нормативних вимог та облікової політики підприємства.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування : Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. Дата оновлення: 29.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text> (дата звернення: 19.02.2024); 2. Необоротні активи підприємства. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/8147-neoborotn-aktivi-pdprimstva> (дата звернення: 19.02.2024).

Чабанюк О.М., канд. екон. наук, доцент
Львівський торговельно-економічний університет,
судова експертка Львівського науково-дослідного інституту судових експертиз МЮ України, Україна

Аспекти проведення досліджень у сфері оподаткування

Судово-економічна експертиза відіграє ключову роль у розв'язанні різних правових питань, зокрема в сфері оподаткування. У цьому контексті вона застосовується для перевірки законності та обґрунтованості податкових платежів, виявлення податкових перевищень та уточнення можливих наслідків неправильного оподаткування. З ростом темпів змін у податковому законодавстві, обмежень у проведенні податкових перевірок, війни, пандемійних обставин, ситуація в сфері ухилення від сплати податків стала більш складною та прихованою. Оскільки виявлення таких порушень можливе лише шляхом спеціальних податкових перевірок, визначення їх механізму, винних осіб та масштабів завданої шкоди потребує експертних знань і досвіду.

Одним із ключових завдань судово-економічної експертизи в сфері оподаткування є перевірка документації, пов'язаної з обліком податкових зобов'язань та фінансових операцій. Ця документація може включати звіти про прибуток, баланси, акти здачі-приймання, договори та інші документи, що відображають фінансові операції. Під час аналізу таких документів експерти ретельно перевіряють їхню достовірність, відповідність вимогам законодавства та стандартам бухгалтерського обліку, а також наявність ознак можливої фальсифікації. Під час проведення судово-податкової експертизи експерт повинен здійснити такі дії: визначити, чи є особа чи організація платником податків; встановити, чи існують у суб'єкта оподаткування об'єкти, що підлягають оподаткуванню; розрахувати розмір податкової ставки; визначити податковий період; виявити підстави для використання платником податків податкових пільг; встановити інші обставини, передбачені нормами закону про конкретні податки та збори (обов'язкові платежі); дослідити первинні облікові документи, реєстри бухгалтерського обліку, фінансову та податкову звітність;

підтвердити або спростувати повноту та правильність нарахування податків, зборів та інших обов'язкових платежів.

При проведенні судово-економічної експертизи у сфері оподаткування часто виникають такі проблеми:

- недостатність кваліфікованих експертів з необхідною компетенцією в галузі оподаткування та фінансового аналізу;
- складність інтерпретації податкового законодавства, що може призвести до різних тлумачень та висновків експертів;
- недостатня об'єктивність деяких факторів, таких як вартість активів чи підприємницька репутація, що ускладнює прийняття об'єктивного рішення;
- розходження між декларованими фінансовими показниками та реальним станом речей, що ускладнює проведення експертизи;
- довгий термін проведення експертизи, який може призвести до затримок у вирішенні справи та порушення прав підприємств і осіб, які звертаються до суду.

Означені проблеми можуть суттєво ускладнити проведення судово-економічної експертизи та створити труднощі в розв'язанні справ у сфері оподаткування. Урахування цих аспектів та знаходження відповідних рішень можуть сприяти підвищенню якості проведення судової експертизи в даній галузі. Таким чином, використання судово-економічної експертизи є важливим інструментом у боротьбі з фінансовими злочинами, такими як відмивання грошей, корупція, фінансові маніпуляції та інші. Вона також може бути використана для вирішення спорів у судовому порядку та розрахунку збитків та компенсацій. Всі ці заходи сприяють забезпеченню додержання законодавства та встановленню справедливості у справах, пов'язаних з фінансовими операціями та податковими зобов'язаннями. Основні аспекти, що слід враховувати при здійсненні перевірки в галузі оподаткування наступні:

1. Законність та правомірність: Перевірка має ґрунтуватися на відповідних законодавчих актах та процедурах, дотримуючись встановлених правил та норм.

2. Об'єктивність та непристрасність: Перевірка повинна бути об'єктивною та безпристрасною, без будь-яких впливів або перешкод.

3. Компетентність і професіоналізм: Перевірка повинна проводитися кваліфікованими фахівцями, які мають достатні знання та досвід у галузі оподаткування.

4. Додержання термінів та процедур: Важливо дотримуватися установлених термінів та процедур під час проведення перевірки, щоб уникнути порушень та забезпечити її ефективність.

5. Збір та аналіз інформації: Під час перевірки необхідно збирати та аналізувати відповідну інформацію та документи, які стосуються оподаткування, для отримання об'єктивної картини ситуації.

6. Взаємодія та співпраця: Важливо встановлювати ефективну взаємодію з підприємствами та їх представниками під час перевірки, щоб забезпечити відкритість та чесність усіх процесів.

7. Підтвердження висновків: Основним завданням перевірки є отримання достовірної інформації та висновків щодо відповідності оподаткування законодавству та виявлення будь-яких порушень.

Список використаних джерел:

1. Воронко Р. М., Чабанюк О. М., Чік М. Ю., Воронко О. С Особливості судово-бухгалтерської експертизи та окремі питання її нормативно-правового регулювання. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2022. Вип. 67. 92 с. (Економічні науки). DOI: 10.36477/2522-1205 DOI: 10.36477/2522-1205-2022-67 Електронна версія : <http://www.lute.lviv.ua/education/nauk-vydan/visnyk-ekon/> (с. 13-20); 2. Бухгалтерський облік : Навч. посіб. Н.О. Лобода, О. М. Чабанюк. К. : Алерта, 2022. 224 с.

Чміль Є.Л., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії*
Державний біотехнологічний університет, Україна

Облікове забезпечення управління інноваційним розвитком підприємств торгівлі

Аналіз індикаторів облікового забезпечення управління інноваційним розвитком підприємств торгівлі вказує на те, що діюча облікова система, не в повній мірі відповідає інформаційним запитам менеджменту, і визначає доцільність розробки облікової політики якісно нового формату, методично посиленої та здатної забезпечити якісний інформаційний супровід прийняття управлінських рішень щодо розвитку бізнесу на інноваційних засадах.

Теоретичним підґрунтям формування облікової політики визначено сучасну концепцію бухгалтерського обліку, за якої побудова системи облікового забезпечення визначається можливими альтернативами, сферами та умовами діяльності, обраною системою управління підприємством і потребує моделювання. Моделювання як метод вносить в облікову політику торговельного підприємства варіативність, є основою якісного аналізу нормативних правових документів з бухгалтерського обліку та контролю, і, в контексті нашого дослідження, вимагає урахування спектру особливостей інноваційної діяльності суб'єкта господарювання.

Фундаментальною основою для створення та побудови єдиної цілісної облікової системи підприємства торгівлі, що враховує специфіку інноваційної діяльності, базові принципи, якісні характеристики інформації, елементи фінансової звітності, критерії її визнання та види оцінки, є розроблена і представлена на рис. 1 модель формування облікової політики, що інтегрує методичний, технічний та організаційний аспекти.

---

* Науковий керівник – Кашена Н.Б., д-р екон наук, професор.